

Návrh manžela, by jeho manželka, byla podle Šu 13 c) rozl. zák. soudně vyzvána k návratu do manželského společenství, byl o b ě m a n i ž š í m i s o u d y zamítnut, r e k u r s n í m s o u d e m z d ů v o d ů: Aby byl mohl první soud vyzvati manželku stěžovatelovu k návratu do manželského společenství, které prý zlomyslně opustila, byl by musil stěžovatel dle čl. I. a) (3) vládního nařízení ze dne 17. června 1919, čís. 362 sb. z. a n. příčiny, proč ho manželka opustila, netoliko uvést, nýbrž i osvědčiti. Tohoto osvědčení stěžovatel nepodal. Žádná ze slyšených přezvědných osob nepotvrdila, že manželka opustila stěžovatele, jak se v návrhu uvádí, proto, že měla k němu odpor a nenávisť a že mu chtěla způsobiti majetkovou újmu tím, že bude nucen po jejím odchodu vynakládati na domácnost více peněz. Nebyl tudíž soudu zjednáán podklad, z něhož by mohl seznati, že jde o zlomyslné opuštění, to jest o opuštění proti vůli stěžovatelově a bez dostatečných příčin.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl navrhovatelovu dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Stěžovatel vytýká srovnalým usnesením nižších soudů zmatečnost a zřejmý rozpor se spisy, než z důvodů těch nikterak nedoličuje, ba ani neuvádí, v čem je spatřuje, a, ježto ze spisů patrnými nejsou, nelze se jimi věcně obírat. Než ani třetí důvod stížnosti, že napadená usnesení nižších stolic zřejmě odporují zákonu, není opodstatněným. Stěžovatel v návrhu tvrdil, že ho jeho manželka z l o m y s l n ě opustila a domáhá se soudního usnesení po rozumu čl. I. a) (3) nařízení ze dne 27. června 1919, čís. 362 sb. z. a n., by bylo jeho manželce uloženo, by do šesti měsíců se vrátila do manželského společenství s připomínkou, že jinak bude navrhovatel oprávněn, žalovati o rozlučku manželství z důvodu zlomyslného opuštění. Bylo tedy věcí navrhovatele, aby tvrzený důvod zlomyslného opuštění skutkově doličil a osvědčil, že opuštění stalo se skutečně ze zlomyslnosti a že jeho manželka nemá důvodné příčiny pro odpírání návratu k manželskému spoluzití. K pojmu zlomyslného opuštění nepostačuje, jak se stěžovatel domnívá, pouhá skutečnost, že manželka proti jeho vůli od něho odešla a že jeho soukromé výzvy, by se k němu vrátila, neuposlechla, nýbrž jest třeba skutkovými okolnostmi doličiti, že opuštění manželského společenství stalo se manželkou zlomyslně, t. j. bez spravedlivé příčiny, jen aby příkoří manželi způsobila. Stěžovatel však takových skutkových okolností ani v návrhu ani za řízení netvrdil, aniž se nabídl osvědčiti zlomyslné opuštění manželkou, a ježto skutkový základ jeho návrhu, t. j. tvrzení zlomyslného zrušení manželského společenství jeho manželkou doličen nebyl, vyhovují rozhodnutí nižších soudů zákonu a bylo mimořádnou stížností zamítnouti, jelikož tu není podmínek Šu 16 nesp. pat. ze dne 9. srpna 1854, čís. 208 ř. zák.

Čís. 2356.

Zajištění půdy drobným pachtýřům (zákon ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n.).

§ 2 (1) požadovacího zákona předpokládá, že budovy, dvorky a zahrádky jsou příslušenstvím toho souboru zemědělských pozemků, který jest pachtýř oprávněn požadovati.

(Rozh. ze dne 6. března 1923, R II 47/23.)

První soudce zamítl požadovací nárok pachtýře na část dvorských budov s poukazem na §§ 2 a 4 zák. o zajištění pudy drobným pachtýřem, odůvodniv to tím, že se ustanovení §u 2 zákona nevztahuje na případy, v kterých pachtýř obytného a hospodářského stavení neužívá sám, nýbrž s jiným pachtýřem, a že dle §u 4 není přípustno pachtýři přiřknouti část budov hospodářských a druhou část ponechat dosavadnímu vlastníku, protože by tím vlastník v užívání svého vlastnictví byl značně stížen; rozdělení vlastnictví dle podílu užívání jest však v tomto případě nemožno. Zahrádky nelze přiznati proto, že se nedá mysliti, by zahrádka, k domu přiléhající, patřila jinému, než majiteli domu, a poněvadž by tím bylo stíženo užívání domu ve smyslu §u 4 cit. zák. R e k u r s n í s o u d zrušil napadené usnesení a nařídil prvnímu soudu, by, doplně řízení, znovu rozhodl o nároku požadovatelů, maje v podstatě za to, že tu jde o »týž pachtovní poměr« ve smyslu §u 2 zák., ohledně zahrádek měl pak pochybnosti v tom směru, zda jde o zahradu domovní či o zahradu polní.

N e j v y š š í s o u d obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

§ 2 (1) požadovacího zákona předpokládá, že budovy, dvorky a zahrádky jsou příslušenstvím toho souboru zemědělských pozemků, který pachtýř dle §u 1 požadovati jest oprávněn (arg. zvláště slůvko »i« v §u 2 a vubec celý základ požadovacího práva v §u 1 stanovený) a který nesmí přesahovati výměru, v §u 3 vytčenou, t. j. 8 ha, včítaje v to i vlastní pozemky požadovatelovy. Z toho jde, že to budou pravidelně jen budovy rozsahu menšího, tak říkajíc chalupnického, jak to výměře 8 ha odpovídá a jak to už sám zdrobnělý výraz zákona »dvorky« a domovní »zahrádky« naznačuje. Větší soubor budov, než jaký by potřebí bylo vystavěti pro udanou chalupnickou výměru, mohl by býti předmětem požadovacího práva jen za zcela zvláštních okolností, z nichž by plynulo, že, jakkoli jest rozsáhlejší než vyžaduje hospodářská potřeba řečené výměry, nicméně přece stal se výlučně jejím příslušenstvím a tvoří s ní jeden nedílný celek, tak na př. kdyby od některého dvora odprodány aneb třeba vnuceně vykoupěny byly všechny ostatní pozemky a zbylo by jen 8 ha, při němž by zůstal veškeren soubor obytných a hospodářských budov a tento byl by s oním zbytkem půdy v pachtu jako hospodářský celek. Tomu však v tomto případě tak není. Požadovatel má v pachtu jen část budov, pokud se týče v některých budovách jen tu kterou místnost, a některých místností jakož i nádvoří užívá s druhým pachtýřem společně. I když snad má pachtýř přiznány nějaké zemědělské pozemky, neopravňuje ho to za tohoto stavu věci k požadování budov, když tento stav věci dokazuje, že dvorské budovy nejsou příslušenstvím pouze a jedině pozemku, jemu pachtýřsky patřících, a on opaku vůbec také netvrdil. Proto netřeba ani sahati k dalšímu duvodu,

vlastníci uplatňovanému, že chybí zákonný předpoklad, aby pachtýř užíval budov na základě téhož pachtovního poměru jako pozemků zemědělských, což neznamena opět nic jiného, než aby mu obé bylo dáno v pacht, třeba různými smlouvami a časově posloupně, jako jeden hospodářský celek, t. j. že v případě, kdy jedna smlouva učiněna dřív a druhá později, touto druhou smlouvou nebo další úmluvou zřízen z toho jeden pachtovní celek. Takový celek předpokládá, by pacht u obojího objektu byl určen na stejně dlouhou dobu, stejně končil. A tu vlastnice tvrdí a prvopisem smlouvy o místnostech dokazuje, že tato uzavřena proti čtvrtletní výpovědi, příslušející vlastníci, kdežto smlouva o pacht pozemku byla uzavřena na určitý čas, takže ona mohla býti rozvázána kdykoli bez této. Poněvadž však pachtýř se o této otázce nevyjádřil, nehledí se zde k tomu. Rovněž tak nehledí se ani k zákonu ze dne 30. března 1879, čís. 50 ř. z. o fyzické nedělitelnosti budov, jež rekursní soud úplně přehlíží. Předpokládá, že by »zahrádky« mohly býti také zahrady polními, neměl rekursní soud příčiny, když rekurs pachtýřův toho neuplatňoval, naopak mluví výslovně o budovách »s příslušnými zahrádkami« a staví se tedy sám na stanovisko prvního soudce, že to jsou zahrádky domovní ve smyslu Šu 2 požad. zák.

Čís. 2357.

V tom, že jiskrami z lokomotivy zanícen byl šat a tím popálen cestující, jest spatřovati příhodu v dopravě. Setrvav na plošině vozu proti zákazu, spoluzavinil poškozený škodu.

(Rozh. ze dne 6. března 1923, Rv II 417/22.)

Na žalobkyni, prodlévající za jízdy vlakem na otevřené plošině vozu, zapálila jiskra z komínu lokomotivy šaty, čímž byly jí způsobeny těžké popáleniny. Žalobu o náhradu škody uznaly oba nižší soudy z polovice po právu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání ani té ani oné strany.

Důvody:

K dovolání žalované: Podle Šu 1 zákona ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák. jest příhodou v dopravě jen příběh v železniční dopravě od pravidelnosti se uchylující, jenž jest sám o sobě způsobilým, aby člověka poranil neb usmrtil, jenž se udál mimo osobu poškozeného a jenž, jakmile skutečně tělesné poškození neb usmrcení přivodil, ospravedlňuje použití zákona o ručení železnic. V tomto směru bylo zjištěno, že se šaty žalobkyně vzňaly za jízdy jiskrou nebo žhavým uhlíčkem z lokomotivy, a jde tedy o to, zda lze tu mluvit o příhodě v dopravě. K otázce této nutno přisvědčiti. Jeť všeobecně známo, že z komínu lokomotivy sršívají jiskry, jež zpravidla brzo uhasínají, ale jest také všeobecně známo, že létají i takové jiskry, jež způsobují požár (lesa, úrody na poli atd.), to jsou však už žhavé kousíčky uhlí, jež ihned neuhasínají a když dopadnou na půdu spalnou, vzněcují oheň. O takovou jiskru